

LIMITY TĚLA

termín: 13.1.- 5. 2. 2010

Vernisáž výstavy Limity těla - 12. 1. 2010 od 17 hodin

Galerie NTK, Národní technická knihovna, Thákurova 20 (vstup NTK2), Praha 6

vstup zdarma

Vystavující umělci:

Darina Alster, Prokop Bartoníček, Richard Fajnor + Marek Kvetán, Alexandra Karpoukhina, Martin Kermes, Lenka Klodová, Yumiko Ono, Eugenio Percossi, Filip Smetana, Petr Skala, Petra Vargová, Silvie Vondřejcová

Kurátor:

Milan Mikuláščík

Během vernisáže vystoupí:

Sestry Pitschanowski

Skupinová výstava Limity těla je první expozicí, která vznikla plně v režii Galerie NTK.

Výstava představuje práce třinácti umělců a umělekyní střední a mladší generace, někteří z vystavujících ještě studují na uměleckých školách, jiní dnes patří mezi osvědčená jména nejen české výtvarné scény (např. Lenka Klodová nebo Petra Vargová).

Fyzické tělo je základem naší osobnosti, skrze tělo se primárně vztahujeme k okolnímu světu.

Práce všech zúčastněných tvůrců se na různých úrovních dotýkají hranic těla, a to na bázi fyzické, psychické, sociální, politické, technologické. U některých z vystavujících se tyto úrovně prolínají.

Ačkoli ve společnosti existují a vždy existovaly názorové proudy, které se k technologiím stavějí kriticky, je nesporným faktem, že soustavné používání nástrojů je jedním z typických znaků lidství.

Pomocí techniky a vědy si lidé ulehčují život a současně poznávají svět který je obklopuje. Technologie, respektive média v tom nejširším smyslu slova jsou podle kanadského mediálního teoretika Marshalla MacLuhana prodloužením lidských smyslů (které jsou biologicky vázány na tělo). Sekera je tak extenzí ruky, letadlo extenzí nohy. S jistou nadsázkou můžeme hovořit o nekonečnosti těla.

V MacLuhanovském pojetí se totiž tělo neustále mění, rozšiřuje, bobtná, jeho hranice není nikdy s konečnou platností daná.

Je to zejména Petra Vargová, kdo ve své tvorbě zkoumá možnosti, které lidskému tělu umožnil rozvoj technologií. Vargová je na výstavě reprezentována třemi staršími projekty. Ve videu DOA2 umělkyně vytvořila variaci na počítačovou hru, do scénáře hry však vedle 3D superhrdinů obsadila také sama sebe. Na fotografii DNA ji pro změnu vidíme s nepřírozeně dlouhými řasami.

Prokop Bartoníček vytvořil rozměrný vibrátor, který se pomocí technologie bluetooth připojuje k největšímu světovému pornowebovi a na základě informací o přístupech „uživatelů“ na tento web potom vibruje. Zájemce, který tento vibrátor používá má tak možnost soulože s anonymní masou „chlípníků“

Hranice těla se ovšem nemění pouze na fyzické bázi. Člověk je společenský tvor, na „situaci“ těla se proto nemalou měrou podílejí také sociální vlivy. Japonská umělkyně Yumiko Ono vytvořila malou sošku - vlastní autoportrét – a průmyslovou cestou ji nechala namnožit, aby pak z tisícovky plastových figurek vytvořila nekončící složitě se klikací řadu. Instalace Follow the front je svébytným komentářem k pojetí individuality v Japonské společnosti, která na rozdíl od naší dosud nedosáhla tak významného stupně individualizace.

Tázání po hranicích lidského těla je ve své podstatě tázáním po svobodě člověka. Otevřeně se k těmto otázkám vyjadřuje Lenka Klodová. Digitální fotografie Moje vlastní punčochy se kriticky vyjadřuje k rolím, které jsou nám vnucovány na základě genderových schémat. Této tematiky se dotkla také Darina Alster, když se v roli Bianky Braseli – dvouhlavé ženy – pokusila setkat s papežem Benediktem 16.

Italský umělec žijící v Čechách, Eugenio Percossi vystavuje 100 fotografií hrobů, které seřadil vzestupně podle věku, v němž lidé, kteří v příslušných hrobech leží byli pohřbeni. Jeho práce, stejně jako monumentální model hrobky známého matematika od Filipa Smetany, představují další významnou hranici lidského těla, kterou je smrt.

UMĚNÍ VERSUS VĚDA

VĚDA, TECHNKA a na druhé straně UMĚNÍ. Zdánlivě tyto dva fenomény stojí v protikladu. Ve skutečnosti však obě zmíněné specificky lidské činnosti mnohé spojuje. Věda i umění jsou ve své podstatě dva odlišné způsoby, jak se vypořádat s existencí člověka na tomto světě, jak tento obrovský neznámý svět poznat. Panuje zažitá představa, že vědec se ke světu vztahuje především rozumem, zatímco umělec spíše intuicí. Nicméně tento model je poněkud zjednodušující. Špičkový fyzik, zabývající se teoriemi vzniku vesmíru musí být pro svou práci vybaven velkou dávkou fantazie a inspirace. Musí být schopen vidět věci, které si ještě nikdo jiný před ním nebyl schopen představit. Na druhou stranu existuje řada umělců, kteří ve své práci používají vědecké nebo téměř vědecké postupy. V dějinách moderního umění je možno najít hned několik významných příkladů. Velký zájem o vědu, konkrétně o psychoanalýzu, projevovali už meziváleční surrealisté. Modernismus dvacátého století vyvrcholil v šedesátých letech konceptualismem nebo op-artem. Zatímco u op-artu využívali umělci, jak sám název napovídá, znalostí optiky, konceptuálním umělcům učarovala sémantika a sémiotika. V současné postmoderní vizuální kultuře se stále častěji skloňuje termín new media art. Nejprogresivnější umělecké trendy pak zahrnují takové „žánry“ jako information art nebo genetic art. Na takových projektech často úzce spolupracují týmy složené jak z umělců tak vědců. Výsledky jejich práce lze často zařadit stejně tak do uměleckého katalogu, jako do vědeckého sborníku. Umělecké festivaly, jako například Ars electronica, pořádaná pravidelně v rakouském Linci, se na tento typ umělecko-vědecké tvorby úzce specializují. Můžeme se ale vrátit mnohem hlouběji do minulosti pro příklad tvůrce, který v sobě spojil špičkového vědce a geniálního umělce. Je to umělec jehož jméno znají po celém světě – archetyp renesančního člověka Leonardo da Vinci. Autor nejslavnějšího obrazu všech dob, Mony Lisy, se vedle malířské a literární tvorby věnoval na vysoké úrovni také vědě. Řada jeho vynálezů předběhla dobu o celá staletí. Mezi jeho zašifrovanými poznámkami byly nalezeny návrhy na tank, helikoptéru a další vyspělé technologie, jež začaly být masově produkovány až ve dvacátém století. Kvalitní umělec i špičkový vědec musí být oba schopni nahlížet na věci z nových nečekaných úhlů. To je základem lidské kreativity, vlastnosti, která je zodpovědná za nádheru maleb v jeskyni Altamira, Picassovy Guernicy, ale také za existenci nanobotů, speciální teorie relativity, automobilu, raketoplánu nebo teorie memů.

GALERIE NTK

Nově otevřená Galerie NTK, která sídlí v budově zbrusu nové Národní technické knihovny, se bude snažit svět vědy a svět umění smířovat, propojovat, synergetizovat. Ve výstavní síni se tak vedle sebe objeví především projekty kombinující umělecké a vědecké, resp. technické přístupy, projekty v nichž se vzájemně prostupují umění a technologie. Vedle etablovaného a rozšířeného videoartu nebo digitální fotografie, se galerie zaměří také na interaktivní umění, net art. Opomenuto nezůstane také konceptuální umění, tedy umění, u nějž důraz na obsah a myšlenku zcela nebo téměř zcela vytěsňuje formální a hmotnou stránku věci. Dalším zásadním tématem v programu galerie bude architektura. Prostor parteru NTK denně navštíví stovky návštěvníků knihovny, kteří jsou všichni také potenciálními diváky Galerie NTK. Galerie se proto bude snažit přitáhnout pozornost těchto lidí prostřednictvím atraktivních výstavních projektů, které přesahují hranice uzavřeného uměleckého světa, obracejí se k needukovanému divákovi, reflektují (kriticky) svět popkultury a médií.

BUDOVA NTK

NTK (bývalá Státní technická knihovna) je veřejně přístupná vědeckotechnická knihovna s unikátní nabídkou kolem 250 tisíc publikací ve volném výběru. Její fond je největší českou sbírkou domácích a zahraničních dokumentů z oblasti techniky a aplikovaných přírodních a společenských věd s ní souvisejících. Obsahuje přes 1,2 milionu svazků a tvoří jej knihy, časopisy, vědecké práce, normy, informace o firmách, noviny, a to jak v tištěné, tak v elektronické podobě. V NTK kromě vlastního fondu najdete i část fondů Ústřední knihovny ČVUT a Ústřední knihovny VŠCHT.

Kontakt:

Milan Mikuláščík

232002536

milan.mikulastik@techlib.cz